

ADRES SZKOŁY

Szkoła Podstawowa w Rudnie

ul. Szkolna 9

44-160 Rudziniec

tel. (32) 240 34 60

e-mail: sprudno@gmail.com

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI

Od zabawki do dyskusji

o prawach dziecka,

czyli...

*OGÓLNOPOLSKI KONKURS
LITERACKO-ARTYSTYCZNY
„Magiczny świat zabawek”
organizowany przez Szkołę Podstawową w Rudnie*

Patronat honorowy:

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Marek Michalak

oraz

Stanisław Faber - Śląski Kurator Oświaty

Krzysztof Obrzut - Wójt Gminy Rudziniec

Jan Spalek – Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec

Waldemar Dombek – Starosta Gliwicki

Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny „Metis” w Katowicach

Gminny Ośrodek Kultury Rudziniec

Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy i Rozwoju Lokalnego

Sołectwo Rudno

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

dr Bożena Kaczmarczyk – nauczyciel języka
polskiego

mgr Agnieszka Sołtysiak – edukacja
wczesnoszkolna

Koordynator przedsięwzięcia:

Dyrektor SP w Rudnie mgr Ewa Dohrmann

TEMAT POMYSŁU

„Człowiek rozwija się przez całe życie, ale jednak to, co nabył w dzieciństwie, pozostaje zasadniczą wytyczną na dalszy ciąg jego nieraz zmiennej i burzliwej historii”.

Antoni Kępiński – „Lęk”

Nauka nie musi być przykrym obowiązkiem, ale może stać się wspaniałą przygodą i sprawiać wiele przyjemności. Przekonali się o tym uczestnicy konkursu pt. „Magiczny świat zabawek”.

OGÓLNE ZAŁOŻENIA

- konkurs przeznaczony jest dla uczniów kl. IV-VI szkół podstawowych,
- może w nim wziąć udział nieograniczona liczba uczniów z każdej szkoły,
 - udział jest bezpłatny,
- w konkursie mogą brać udział jedynie te prace, które nie zostały nigdzie opublikowane ani nie brały udziału w żadnym innym konkursie.

CELE:

- upowszechnienie praw dziecka, w tym prawa do zabawy i posiadania zabawek
- rozwijanie wyobraźni twórczej dzieci w zakresie działalności artystycznej (fotograficznej)
- promowanie i kształtowanie twórczej postawy wobec literatury
- doskonalenie umiejętności pisanie wybranych form literackich
- ujawnianie talentów i promocja uzdolnień młodych twórców
- kształtowanie wśród dzieci wrażliwości na przedmioty otaczające je.

GENEZA

Pomysł organizacji konkursu zrodził się, kiedy rozpoczęła się przygoda SP w Rudnie z Rzecznikiem Praw Dziecka. Pan Marek Michalak już dwukrotnie zaszczycił rudnowską szkołę swą obecnością. Pierwszy raz przybył tu w 2010 r., aby przypomnieć wszystkim, że „dziecko to też człowiek”.

Następnie w styczniu 2012 r. Rzecznik zaprosił uczniów i nauczycieli do Katowic, gdzie dzieci wystąpiły przed zgromadzonymi gośćmi z przedstawieniem „Z Korczakiem w tle”, inspirowanym książką J. Korczaka p t . „ K r ó l M a c i u ś I ” .

Tydzień później młodzi ludzie z Rudna pojechali – na specjalne zaproszenie Rzecznika - do Belwederu na uroczystą inaugurację Roku Korczakowskiego. Była to okazja ku temu, aby dzieci mogły zabrać głos w sprawie ich dotyczącej!

12 listopada 2012 r. po raz kolejny Rzecznik okazał swą sympatię dla SP w Rudnie. Współczesny kontynuator idei Korczaka postanowił „wpaść z przyjacielską wizytą” do tej niewielkiej, ale jakże wyjątkowej szkoły, ponieważ zapadła ona w sposób szczególny w j e g o p a m i ę c i i w s e r c u .

Przyjaźń z Rzecznikiem Praw Dziecka oraz idee Janusza Korczaka zainspirowały nauczycieli uczących w Rudnie do aktywnego włączenia się w działalność mającą na celu popularyzowanie praw dzieci. Zrodził się wówczas zamiar organizacji konkursów i innych inicjatyw, które byłyby dla dzieci zabawą i dawały okazję do utrwalania w ich świadomości poczucia własnej godności.

Tak się zaczęło...

Pierwszy tego typu konkurs został zorganizowany w SP w Rudnie w 2012 roku i był obchodzony jako „Dzień Praw Dziecka”. Uczniowie mogli wykazać się znajomością swoich praw, uczestnicząc w licznych zabawkach i turniejach.

KOLEJNY ETAP

Kolejnym pomysłem popularyzującym prawo dzieci do godnego spędzania czasu wolnego był festyn rodzinny „Po naszymu, czyli o Śląsku po śląsku” (2013 r.). Tym razem organizatorzy postanowili połączyć akcję upowszechniającą Konwencję o Prawach Dziecka z pogłębianiem ich wiedzy o najbliższym otoczeniu. Włączenie tematyki regionalnej umożliwiło zapoznanie dzieci z tradycyjnymi zwyczajami oraz obrzędami ludowymi funkcjonującymi dawniej i współcześnie na Górnym Śląsku, co dało możliwość zaszczepienia w nich miłości i szacunku do Małej Ojczyzny.

ZWIĘCZENIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ

Konkurs „Magiczny świat zabawek” stał się więc kolejną inicjatywą umożliwiającą łączenie dwu jakże ważnych elementów działalności szkoły – przypominania o korzeniach i upowszechniania praw dzieci. Bezsprzecznie działania te pozwalają realizować nie tylko podstawowe zadania edukacyjne, ale również holistycznie kształtować postawy młodego pokolenia. Dzięki temu absolwenci SP w Rudnie są ludźmi przygotowanymi do twórczej działalności w „szerokim świecie” i mają świadomość posiadania swoich praw.

Do tej pory zostały przeprowadzone trzy edycje konkursu „Magiczny świat zabawek” w latach szkolnych:

2013/2014 – I edycja

2014/2015 – II edycja

2015/2016 – III edycja

I edycja:
Międzyszkolny Konkurs Literacko-
Fotograficzny „Magiczny świat zabawek”
(rok szkolny 2013/2014)

Zadaniem uczestników było wykonanie pięciu
fotografii przedstawiających ich ulubione
zabawki oraz napisanie tekstu (forma
dowolna) tematycznie związanego
ze zdjęciami.

II edycja:
Ogólnopolski Konkurs Literacko-Artystyczny
„Magiczny świat zabawek: wyruszamy
w podróż z ulubionymi zabawkami”
(rok szkolny 2014/2015)

Zgodnie z przyjętymi założeniami uczestnicy konkursu redagowali opowiadanie z dialogiem, w którym opisywali podróż swojej ulubionej zabawki oraz przeżyte przez nią przygody (realistyczne lub fantastyczne). Uzupełnieniem opowiadania były: ilustracje wykonane techniką dowolną lub fotografie wykonane przez uczestników. Całość tworzyła „książeczkę”.

III edycja:

Ogólnopolski Konkurs Literacko- Artystyczny „Magiczny świat zabawek: Światowy Dzień Misia Pluszowego” (rok szkolny 2015/2016)

Uczestnicy przygotowywali „Misiową pocztówkę”, czyli pocztówkę, na której znajdował się miś lub misie oraz redagowali wiersz dla pluszowej zabawki z okazji jej święta.

SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTU

Nauczyciele z Rudna tematem przewodnim konkursu uczynili przedmioty wykorzystywane przez dzieci w trakcie ich zabaw. Już od trzech lat wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego na stronach internetowych Rzecznika Praw Dziecka, Kuratorium Oświaty w Katowicach, gminy Rudziniec, ROM-E „Metis” Katowice, Nadleśnictwa Rudziniec, Strefy Młodych oraz Szkoły Podstawowej w Rudnie pojawia się informacja o konkursie.

Rozstrzygnięcie konkursu odbywa się w listopadzie lub w grudniu, aby uczniowie mieli dostatecznie dużo czasu na wykonanie prac.

Podsumowanie:

I edycji – 16 grudnia 2013 r.

II edycji – 20 listopada 2014 r.

III edycji – 25 listopada 2015 r.

SZCZEGÓŁOWY OPIS I EDYCJI KONKURSU

Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się 16 grudnia 2013 r. w Szkole Podstawowej w Rudnie, która zamieniła się na pewien czas w baśniową krainę zabawy. Po części oficjalnej dorośli oddali głos uczniom, którzy pod opieką polonistki przygotowali występ artystyczny, mający na celu przybliżenie wszystkim starych śląskich „graczków” i „bawidołków”. Nie mogło więc zabraknąć „klepoka”, „bachroczy”, „kulanio felgi”, „ciaplanio się w ciaplycie”.

Uzupełnieniem prezentacji śląskich zabawek były wyliczanki oraz piosenki zachęcające do wspólnej zabawy. Zamknięciem uroczystości była prelekcja Marka Szołtyska – znawcy oraz popularyzatora kultury śląskiej. Gość specjalny przyniósł ogromną walizkę, z której wyjmował i prezentował przeróżne zabawki. Słuchacze z uwagą pochłaniali każde jego słowo i uważnie przyglądali się wszystkim „graczkom”. Chłopców szczególnie interesowały ręcznie wykonane „flinty” a dziewczynki wołały „ b a c h r o c z k i ” i b ą k i .

SZCZEGÓŁOWY OPIS II EDYCJI KONKURSU

20 listopada 2014 r. (czyli w Powszechny Dzień Dziecka oraz Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka) w SP w Rudnie została zorganizowana uroczystość podsumowująca konkurs.

Druga edycja konkursu cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczniów klas IV-VI szkół podstawowych z całej Polski - napłynęło blisko 190 prac. Komisja w składzie: dr Wioletta Dymel, Jolanta Zygmunt-Więzik, Jolanta Błasiak-Wielgus postanowiła nagrodzić 21 osób, przyznając nagrody Grand Prix, Wyróżnienia Literackie, Wyróżnienia Plastyczne.

Uczniowie SP w Rudnie pod opieką polonistki przygotowali występ artystyczny, wprowadzający dzieci oraz dorosłych w historyczne wydarzenia związane z uchwaleniem Deklaracji Praw Dziecka oraz Konwencji o Prawach Dziecka, przeplatając go fantastyczną opowieścią o królu Maciusiu I. Celem tego popisu artystycznego było uświadomienie wszystkim symbolicznej wymowy dnia 20 listopada.

Kolejną atrakcją tego dnia była lekcja muzealna przygotowana przez Anną Bannert z Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu, na temat tradycyjnych zabawek dziecięcych. Dzieci poznały stare śląskie zabawy i zabawki, o których dziś już nie pamięta się. Mogły nie tylko dokładnie obejrzeć śląskie „graczki” i „bawidołki”, ale także pobawić się z nimi. Pracowniczka muzeum zachęcała do kultywowania tradycji i pielęgnowania dziedzictwa przodków.

SZCZEGÓŁOWY OPIS III EDYCJI KONKURSU

Nieprzypadkowo rozstrzygnięcie III edycji konkursu odbyło się 25 listopada. Właśnie w tym dniu pluszowy miś obchodzi swoje święto.

Po części oficjalnej przyszedł czas na to, aby głos zabrali specjaliści od zabaw i zabawek, czyli dzieci. Uczniowie klas II i VI przygotowali program artystyczny, w którym przedstawili historię pluszowej zabawki. W nowoczesny i oryginalny sposób zademonstrowali, w jaki sposób groźny król puszczy - czyli niedźwiedź - został oswojony i na stałe zagościł w dziecięcych pokojach.

TAJEMNICA SUKCESU

Organizacja konkursu nie byłaby możliwa bez zaangażowania i współpracy wielu osób i organizacji. W sposób szczególny do naszego sukcesu przyczynili się:

- Rzecznik Praw Dziecka
- Wójt Gminy Rudziniec
- Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec
- ROM-E „Metis” w Katowicach
- Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Rozwoju i Sołectwa Rudno

- Gminny Ośrodek Kultury Rudziniec
- Miasto Gliwice
- Tauron Dystrybucja S.A.
- studio fotograficzne Vertis
- producent zabawek Tisso-Toys
- Rada Rodziców SP w Rudnie
- Sołtys Sołectwa Rudno

UDAŁO NAM SIĘ NAWIĄZAĆ WSPÓŁPRACĘ Z:

- Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu
- Markiem Szoltyskiem – popularyzatorem górnośląskich tradycji.

SUKCESY

Wydaje się nam, że naszym największym sukcesem było zwrócenie uwagi otoczenia na prawa dzieci (przede wszystkim prawo do zabawy i godnego spędzania czasu wolnego). Często zapomina się o tym, że zabawa najlepiej rozwija dzieci, traktując ją jako stratę czasu bądź czynność bezcelową.

Potwierdzeniem realizacji obranych przez nas celów jest ciągle zainteresowanie konkursem. W pierwszym etapie wzięło udział 100 uczestników, w II – 186, w III – 140.

Co roku napływają do nas prace z całej Polski a głównie z województw: śląskiego, opolskiego, małopolskiego, pomorskiego.

Odkąd zaczęliśmy popularyzować prawa
dziecka nie tylko w szkole,
ale i w środowisku lokalnym, nie mieliśmy
przypadku przemocy fizycznej
i psychicznym w domach rodzinnych.
Zarówno dzieci, jak i ich rodzice
są bardziej świadomi swoich praw
i obowiązków.

DLACZEGO NASZ POMYSŁ WARTO NAŚLADOWAĆ?

W prasie, telewizji i radio wciąż pojawiają się informacje na temat agresji dorosłych wobec dzieci. Osoby niepełnoletnie w wielu rodzinach i środowiskach narażone są na bicie i poniżanie, stąd warto – naszym zdaniem – przypominać wszystkim, że prawa człowieka dorosłego zaczynają się od przestrzegania praw dziecka.

Błędy? Może raczej uwaga do przemyślenia...

Warto przypominać dzieciom nie tylko o ich prawach, ale także o obowiązkach, jakie na nich spoczywają, nie tylko w szkole, ale także w domu, w kontaktach z rówieśnikami i osobami dorosłymi.

PRZESZKODY

Co roku największą przeszkodą w organizacji konkursu jest brak środków finansowych na zakup nagród dla laureatów. Stąd przed organizatorami niełatwe zadanie pozyskania sponsorów.

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

W najbliższej przyszłości SP w Rudnie zamierza kontynuować swą działalność związaną z upowszechnianiem praw dziecka, połączoną z włączaniem elementów edukacji regionalnej, organizując kolejne edycje konkursu. Kuratorium Oświaty w Katowicach zaakceptowało projekt innowacji stworzony przez nauczycieli z Rudna: „Górny Śląsk – moja Mała Ojczyzna” na lata 2014-2016. W ramach jego realizacji planuje się eksponować także prawa dzieci.

PODSUMOWANIE

O tym, że zabawki posiadają osobliwą magię, chyba nikogo nie trzeba przekonywać. Warto pamiętać również o tym, że są one integralną częścią świata dzieci oraz pełnią doniosłą rolę w ich życiu i rozwoju. Konkurs „Magiczny świat zabawek” jest kolejnym głosem w sprawie upowszechniania praw dzieci, przede wszystkim prawa do zabawy i posiadania zabawek. Dzieci bawią się, gdyż wynika to z ich natury. Poprzez ten rodzaj aktywności poznają otaczający je świat i przygotowują się do dorosłego życia. Rola zabawy i zabawek w wychowaniu i kształtowaniu młodego pokolenia wydaje się więc nader istotna.

dr BOŻENA KACZMARCZYK

Na temat naszego konkursu można przeczytać w:

- *B. Kaczmarczyk, Lalki do zabawy i nie tylko... O formie i funkcji lalek w kulturze tradycyjnej i współczesnej, „Zabawy i Zabawki” 2013, nr 1-4, s. 10-46.*
- *B. Kaczmarczyk, Tradycyjne oraz współczesne zabawy i gry dziecięce, Wrocław 2012.*
- *B. Kaczmarczyk, Rzecznik Praw Dziecka w SP w Rudnie, „Wiadomości Powiatu Gliwickiego” 2012, nr 12, s. 8.*

- B. Kaczmarczyk, *Dzieci mają godność*, „Nowiny Gliwickie” 2012, nr 47, s. 20.
- B. Kaczmarczyk, *Śląsko godka to nasz skarb*, „Nowiny Gliwickie” 2013, nr 17, s. 22.
- B. Kaczmarczyk, *To, co dzieciom najbliższe*, „Wiadomości Powiatu Gliwickiego” 2014, nr 1, s. 5.
- B. Kaczmarczyk, *Magiczny świat zabawek, czyli od zabawki do dyskusji o prawach dziecka*, „Magazyn Szkolny” 2014, nr 4, s. 12-13.

- B. Kaczmarczyk, *Łącząc tradycję z nowoczesnością...*, „Magazyn Szkolny” 2014, nr 6, s. 11.
- Międzyszkolny Konkurs Literacko-Artystyczny „Magiczny świat zabawek”, opr. B. Kaczmarczyk, Rudno 2014.
- Ogólnopolski Konkurs Literacko-Artystyczny „Magiczny świat zabawek: wyruszamy w podróż z ulubionymi zabawkami”, opr. B. Kaczmarczyk, Rudno 2015.

„Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”
Janusz Korczak